

[Formanden.]

det til den højtærede Minister for offentlige Arbejder, for at han kan fremsætte de for hans Vedkommende anmeldte Lovforslag.

Ministeren for offentlige Arbejder (Elgaard): Jeg har herved den Ære for det høje Ting at fremsætte Forslag til Lov om Statsstøtte til Modernisering m. v. af Privatbanerne.

Det vil erindres, at Spørgsmaalet om en Fornyelse og Modernisering af Privatbanernes Materiel i den senere Tid gentagne Gange har været rejst i den offentlige Debat og ogsaa har været fremdraget her i Tinget. Krigstiden har slidt stærkt paa Privatbanerne, og Teknikkens Fremskridt gør, at Privatbanerne til en vis Grad maa søge nye Former for Trafikkens Afvikling for i det lange Løb at kunne klare sig i Konkurrencen med de øvrige Trafikmidler og løse de Opgaver, som paahviler dem. Det maa set fra Samfundets Side sikkert anses for ønskeligt, at Privatbanerne kan klare sig i denne Konkurrence, idet det vel efter de Erfaringer, vi har indhøstet under Krigen, næppe kan være rigtigt at nedlægge noget større Antal Privatbaner, men Forudsætningen for, at disse Baner, hvis samlede Driftslængde, 2470 km, kun er ca. 100 km kortere end Statsbanernes samlede Net, kan opretholdes, maa da ogsaa være, at de faar rimelige Vilkaar at arbejde under.

Det foreliggende Lovforslag fremtræder ligesom den tidligere Moderniseringslov af 1931 som et Forslag om Hjælp til Selvhjælp, idet en saa stor Del af Udgifterne, som det er muligt, tænkes afholdt af Privatbanernes Fonds. Disse vil dog ikke paa langt nær være tilstrækkelige, og de resterende Beløb er derefter foreslaaet udredt af Statskassen og de interesserede Kommuner med henholdsvis to Trediedele og een Trediedel. Disse Bidrag fra Staten og Kommunerne tænkes udredt enten som Indskud mod Aktier eller som Laan, der skulde være afdragsfri, saa længe Banens Drift opretholdes, og det er forudsat, at Vilkaarene for Bidragene til den enkelte Bane skal være ens, bortset fra hvad der følger af Bidragenes forskellige Størrelse. Der vil saaledes ikke blive Tale om at yde f. Eks. Statens Bidrag som Laan og

Kommunernes som Indskud mod Aktier eller omvendt. Det følger ogsaa heraf, at der, hvis en Bane opnaar Støtten som Laan, vil blive fastsat ligelydende Betingelser med Hensyn til Sikkerhed i anskaffet eller moderniseret Materiel og med Hensyn til eventuel Forrentning for baade Statskassens og Kommunernes Laan. Jeg maa lægge overordentlig megen Vægt paa, at Kommunerne er med, fordi det vel er saadan, at en Privatbane, som dens Kommuner ikke staar samlede om og gerne vil hjælpe, ikke i det lange Løb vil vise sig levedygtig, og jeg ser derfor i Kommunernes Deltagelse i Udgifterne en Slags lokal Garanti for, at Egnen vil støtte Banen, saa den kan udføre sit Arbejde med Udsigt til en rimelig Indtjening.

Jeg finder det ogsaa naturligt, at Kommunerne deltager direkte, og heri adskiller Lovforslaget sig fra Loven af 1931, der kun forudsatte Kommunernes direkte Deltagelse i de, som det senere viste sig, ret faa Tilfælde, hvor Støtten ydedes som Aktieindskud, hvorimod Kommunernes Medvirken i de Tilfælde, hvor der ydedes Laan, bestod i en Garanti for Forrentning og Amortisation af en større eller mindre Del af disse Laan.

Det kunde være et Spørgsmaal, om det ikke vilde være rigtigt at fordele de Udgifter, der ikke dækkes af Privatbanernes Fonds, lige mellem Staten og Kommunerne. En saadan Lighedeling vilde for saa vidt være mere stemmende med den Fordeling af Privatbanernes Aktiekapital mellem Staten og Kommunerne, der er den almindeligste, og svarer ogsaa bedre til den Norm, hvorefter Staten i de sidste 4—5 Aar har deltaget i Dækningen af vanskeligt stillede Privatbaners Driftsunderskud. Naar det alligevel er foreslaaet, at Statens Bidrag skal udgøre to Trediedele af Driftsudgifterne, maa dette ses i Sammenhæng med de i Lovforslagets § 6 indeholdte Bestemmelser, hvorefter der er Mulighed for, naar en forudgaaende fri Forhandling Kommunerne imellem er blevet uden Resultat, under visse nærmere angivne Forudsætninger at paalægge en Kommune at deltage i Udredelsen af Moderniseringsudgifterne. Denne sidste Bestemmelse, der svarer til den i Henhold til Lovene om Dækning af vanskeligt stillede Privatbaners Underskud af 1942 og 1946 gælden-